

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo p[ro] die mortuo[rum].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Tertij sunt puuli nodū baptizati, neq̄ etiā hi bñ: q̄ s̄ filij ire. vt dr̄ paul⁹ eph. v. His ḡ trib⁹ mortuorū generib⁹ p̄desse nō p̄nt ecclie suffragia: neq̄ p̄ eis sūt faciēda. Aug⁹. Si scire patrē meū eē in inferno/nō p̄ orare. p̄ q̄ p̄ diabolo. Et Grego. xj. mo. Nequaquā mia peccat⁹ lib⁹ q̄o semel i loq̄ penalib⁹ iusticia iudicāt⁹ dāna. Jdo d̄ Lu. xvj. In nos et vos chaos magnū firmatū ē. Tales ei positi sūt oino extra terminos misericōdie. Und̄ Hiero. xv. Viuit dñs: si feterit moyses et samuel coram me nō erit aia mea ad pplm̄ istū. eieci em̄ vos a facie mea. Si igit̄ fiat suffragia p̄ dāna tis q̄ igrat dānatio: nullo mō p̄sunt eis: p̄sunt tñ viuis ad aliquē solationē et ad meritū. **Q**uarti sunt pueri baptizati aū discretiōis annos decedentes. Et certe hi bñ mortui. Dicit aut̄ Tho. in. iij. q̄ pro puulis baptizatis missaz solēna celebrāt: nō q̄ eis p̄sunt ad remissionē alicui⁹ culpe vel ad augmētū gl̄ie: sed p̄ solatiū vi uorū ad ostendēdū puulos illos ad vnita rem mystici corp⁹: p̄sunt tñ p̄tinere: et ad gratiaz actionē: et ad commendādū redeptiōis mysteriū qd̄ in sacro missē cōmemorat per qd̄ puulū sine merito p̄prio salutē q̄nā consequunt. Sciendū tñ (sic dr̄ Be. de pal. su. p. iij. sent.) Si missa dicit̄ p̄ puulis: tunc oīo v̄z fieri p̄ oīb⁹ defunct⁹ v̄z p̄ alijs. et generaliter oēs orōnes et oblatiōes q̄ in exequijs puulorū fiūt: debent referri ad alios defunctos. Talib⁹ em̄ suffragijs nō indigent illi paruuli: qm̄ tales statim euolant ad celū. In cur⁹ mysteriū aptum est celuz ch̄o baptizato. vt h̄ Luc. iij. **Q**uinti sūt martyres. Et hi p̄fecto bñ q̄ nō solum in dño sed etiā p̄ dño moriunt. Hi igit̄ etiaz suffragijs nō indigent. Und̄ dr̄ Aug. q̄ inuiriā facit martyri q̄ orat p̄ martyre. Tales em̄ statim ad regnū euolūt. vñ stephan⁹ lapidat⁹ vidit celos ap̄tos: vt h̄ Act. vij. **S**exti sunt viro p̄fecti: q̄ essi q̄nq̄ veniūt alit̄ peccat⁹: feruore tñ charitat⁹ ita i eis cōsumit peccatū sic gutta aq̄ in camino ignis abso: be. et tō secū cremabilia n̄ fēre: s̄ statim i celū euolūt. In cur⁹ mysteriū brō Jho anni viro p̄fectissimo ap̄tū est celū. Apoē. iij. Vidi et ecce ostiū ap̄tū i celo. Hi ḡ beati mortui Sic v̄z q̄ bñ q̄ neq̄ suffragijs indigent. **S**eptimi sūt mediocri boni: q̄

sez in fide et charitate moriunt: tñ secū aliq̄ cremabilia portāt. qd̄ p̄ t̄tigere triplr. **P**rimo: q̄ cū peccis venialib⁹ moriunt. J. Loz. iij. Si q̄s sup̄edificat sup̄ fundamētū h̄ aux: argētū et lapides p̄ciosos: lignū: fenū et stipulā: vniuscuiusq̄ op⁹ manifestus erit. dies em̄ dñi declarabit: q̄ in igne reuelabit: et vniuscuiusq̄ op⁹ q̄le sit ignis p̄babit. Et sic dr̄ mgr̄ sup̄ illo p̄bo. p̄ lignū fenū et stipulā intelligunt peccā venialia p̄ q̄ndā similitudiez. q̄ venialia i eodē subiecto cū charitate ex̄t̄tia p̄nt p̄ ignez purgari et spūalē ignē charitat⁹ p̄sumi. sic lignū fenū et stipulā p̄sumunt p̄ ignē. Et q̄ tard⁹ cōsumit lignū q̄ fenū et fenū q̄ stipulā: ideo p̄ lignū significant venialia q̄iora: p̄ fenū media: et p̄ stipulā minora. **S**ed p̄ p̄o: tñ secū moriūt aliq̄d cremabile: qm̄ ante mortē p̄niaz n̄ egerūt: s̄ tñ mortui sūt p̄triti. Notādū tñ q̄ possit eē tāta p̄p̄tio q̄ sufficeret ad oimodā peccā deletiōez tā q̄ ad peccā nā q̄ q̄ ad culpā. Hiero. n. Ap̄ deū nō tā valet mēsurā t̄p̄is q̄ dolozis: nec tā abstinentia q̄boz q̄ mortificatio vicioz. **T**ertio: q̄ p̄niam sibi p̄ peccis iniūctā nō cōpleuerūt. Isti igit̄ q̄ aliq̄ istoz triū mōz portāt secū aliq̄d cremabile: igne purgatorij purgādi sūt. Est aut̄ loc⁹ purgatorij s̄m̄ leges cōz in q̄dā loco iuxta infernū posito: que admodū dicit̄ plim̄ sapientes: s̄ alijs vi deat q̄ sit i aere v̄z i zona torrida. Tñ s̄m̄ dinā disp̄sationē diuersa loca diuersa aia bus deputant aliq̄: Aut p̄f̄ eaz leuiorez punitiōne. sic aliq̄b⁹ (vt dr̄ Gre.) reuelatū ē aias q̄dā in vmbra punitas eē. Aut p̄f̄ ip̄az celeriorē liberatiōem: vt. s̄. possint alijs suā indigentā reuelare et suffragiū peccate. sic de Pascaasio narrat Greg. i. iij. di. alo. q̄ p̄ et mortē eū inuenit german⁹ ca p̄uan⁹ eps in terminis vigilantis q̄ dicit̄ eis: deprecare p̄ me et. Aut p̄f̄ n̄raz instructiōne. vt. s̄. grauitatē pene islicite mortis cognoscant. de q̄ d̄ate deo postea dicitur sus mus. Jmōi ḡ mortui q̄ ad purgatorium trāsēūt bñ dicunt: qm̄ i dño moriūt. Bñ inq̄ nō actualitate possessiōis: sed i certitudine expectatiōis. Und̄ h̄ grauitatē torq̄ant: tñ inq̄ tormēta mltā iocūditatē et solationem h̄nt p̄cipue p̄pter tria. **P**rio p̄f̄ certificatiōez. q̄ certificate sūt de gl̄ia bñda. Und̄ sic dr̄ Bon. i. iij. di. xx.

Sermo pro die

Sua certitudo media est inf certitudines
vie & certitudine patrie. In p̄ia em̄ ē cer-
tudo tētionis euacuas expectatores & tē-
morē. In via ē certitudo expectatores mi-
tra tior. qz q̄libet labi p̄or dū est viator.
In purgatorio p̄o ē certitudo medio mō.
scz certitudo expectatores. qz nō dū obriet
bitry ablatiōem q̄ oino fit q̄ deinceps pec-
care n̄ p̄t. **S**ecūdo p̄ subuētiōe: q̄n. s.
subuēnt eis p̄ suffragia viator: q̄ fm̄ Ri-
chardū & alios doctores p̄iunt eis non ad
augmētū gr̄e gratū facientis: sed ad pene-
eoz mitigationē & abbreviationē. Inno-
centi aut̄ ipsīs aiab̄ h̄mōi suffragioz sub-
uētiō: aut dīna inspiratione: aut angelica
reuelatiōe: Et dr̄. r̄ij. q. ij. c. Fatēdū. Aut
nouiter morientū intimatione: aut etiā ip̄a
expiētie p̄ceptiōe. qz vicz expiunt suā pe-
nā dimini. **T**ertio p̄ p̄tōz affectōez
quā. s. h̄nt ad h̄mōi amas. Sup̄ni q̄dē ci-
ues fm̄ Hon. in. iij. di. xlv. orat̄ d̄m̄ Je-
sum ch̄m p̄ aiab̄ ill̄ sibi associadis q̄s sic
crucifari cernunt. Pro his itaqz mortuis in
purgatorio derēz faciēda sunt suffragia
Et de his ad p̄ns diām? Qm̄ b̄ri mor-
tū q̄ in d̄no moriunt.

Secūda ē cōsideratiō inductiue p̄
suatiōis. Ubi sūt p̄siderada septē
q̄ nos inducere debēt ad iuuādūz
mortuos in purgatorio exites. **P**rimū
est ip̄oz dignitas. Lū em̄ sint amici dei:
ideo digni sūt adiuuari. Un̄ dr̄ Aug. i. en-
chir. qz cū in hac vita viuerēt h̄ meruerunt
vt hec sibi postea p̄desent. **S**ecūm ē mu-
tua charitas. Si em̄ vt dr̄ Deut. xxij. Si
viderz An̄i aut bouē fris̄ tui in via ceci-
disse: nō despiciere debes sed eū subleuare:
P̄sandū est sollicitē q̄nta debeat cura p̄-
p̄mo parētī & amico nob̄ p̄ charitatē p̄iū-
cto & in purgatorio detento. Hoc cōside-
rās Judas macha. (vt dr̄. Mach. xij.)
misit hierosolymā. xij. drachmas argenti
offerri ea ibi p̄ p̄ctis mortuoz. s. in bello.
Et Heb. xij. Memōre victoz tangz
sūt victi. Speakt̄ aut̄ obligant̄ ad iuuādū
aias defunctor̄ illi q̄ ab eis b̄nficia recepe-
rūt. cuiusmodi sūt filij & heredes. Sz heu
heu de ml̄z dicit̄ p̄r ill̄ p̄. Obliti sūt b̄n-
factoz. Itē sacerdotes religiosi & paupes
q̄ elemosynas p̄ defunctor̄ recipiūt. Et sūt

sacerdotes p̄bēdati & religiosi possidētes
appropriata bona ipsīs monasterijs. D̄i ei
in decret. r. q. ij. c. Sacerdotes. Receptoz
res elemosynaz p̄ debēt orare. **T**ertū
est ip̄oz necessitas q̄ maḡ est p̄cipue p̄ter-
tria. **P**rimo p̄ suā miserabilem̄ q̄ntatez.
qz vicz seip̄os iuuare nō p̄nt. Sūt ei extra
statū merēdi & opandi & ipedimta tollēdi
Joā. ix. Venit̄ nor̄ qm̄ nemo p̄t opari. Jo
dicūt ill̄ Job. xix. Misere mi mei misere
mini mei saltē vos amici mei qz m̄? &c.
Bis dicit̄: misere mi mei. p̄ duas causas
miserēdi. Prima ē: qm̄ dicerēt. qz potētis
nos iuuare. Est̄ em̄ adhuc i m̄do vbi est
miscōia. P̄. D̄ia d̄ni plena ē terra. S̄c̄
cūda. q. d. qz nos in tāta miseria & paup̄-
tate sum? vt si daret̄ nob̄ tot? m̄ds p̄ vno
obolo nō possēt̄ soluere nec h̄c q̄ m̄to
riū aut relaxatiū pene facere. **S**ecūdo p̄
pter dilatiōis d̄nositatēz. D̄gnū v̄tqz
d̄nū sustinēti: qz sic retrahat̄ a b̄ritudine
ad quā nullaten? introduci p̄nt quicqz eoz
fuerit satisfactio cōpleta. Nā sic dr̄ Tho.
in. iij. Sumū bonuz qd̄ ē b̄ritudo ē absqz
admissiōe cuiuscūqz mali. Jo illi q̄ sūt ad
b̄ritudinē trāsferēdi debēt pus ab oī ma-
lo purgari. Un̄. ij. macha. xij. dr̄. p̄ iudas
sollicit? erat. p̄ defūctz. qz p̄siderabat̄ q̄ d̄
q̄ cū pietate dormitiōez acceptant̄ optimā
d̄nt̄ repositā gr̄am. **T**ertio p̄ affli-
ctiōis grauitatē. & acerbitatē. Nā fm̄ do-
ctores pena purgatoria est maria oim̄ pe-
nāz r̄paliū. Nō etiā p̄b̄ari p̄t̄ autoritatē:
rōne: & exēplo. P̄io autoritate. Inq̄t̄ em̄
Aug. de p̄nia dist. ij. c. vi. et di. xxv. c. Qui
in aliō seculū. Qui in aliō seculū distulit
fructū p̄uersiōis/ purgādus est igne pur-
gatiōis. Hic aut̄ ignis et̄i etern? non sūt:
m̄ro t̄n̄ mō grauis ē. excellit̄ enī oēz penā
quā vnqz passus ē aliqz in hac vita. Nā
q̄ in carne tanta est inuenta pena: sz i hoc
m̄do martyres mirabilia passi sūt romē-
ta. Et dr̄ etiā ip̄e Aug. Nescit̄ qd̄ p̄nt q̄
purgatoriū pet̄it. Dicit̄ em̄ qz p̄niri i pur-
gatorio cādiū qz oculus claudi p̄r & ap̄i-
ri grau? est qz pena ista quā sustinuit bea-
tus Laurē. i craticla. Et dr̄ bo. i. iij. sen-
di. xij. ar. ij. Op̄z nos h̄ p̄cedere etiā nō
appeat nob̄ rō/ qz pena purgatoriū grauior
ē q̄cūqz pena hui? vite Un̄ dicit̄ qz in hoc
magis est adherendū autoritati q̄ ratiōi.

Secundo pbat rone qd pcpue pr assignari tri
 plex. Prima est ppter dicitate: qz vtz illa
 pena e voluntari dicit. Pro cui' declaratio
 ne norandū vt dr Bon. qd aliq' pena pot' tri
 plicit' dicit voluntaria. Uno mo qz assumit
 a voluntate imperante: sic pena qua aliq's
 voluntarie assumit cuiusmodi e p'ialis pe
 na. Alio mo qz sustinet a voluntate accepta
 te. sic e pena marty' q' adeo acceptat' z pla
 cet q' ab ea liberari no' uellent. Tertio mo
 qz sustinet z acceptat' a voluntate tolerare.
 vtpura qz est cu' patientia: s' ei' oppositū est
 est in desiderio. Sic cu' amas z desideras
 sanitate sustinet patient' infirmitate tanq'
 pena sibi a deo inflata. atq' ab ea liberari
 peurat: z h' minime h' rone voluntarij. hoc
 mo est voluntaria pena purgatoria i aniaib'
 defunctoꝝ. sic em' ea sustinet q' vehementer
 desiderat ab ea liberari z ab alijs auxilijs
 sibi pberi vt ad patriā pueniat. Sic ar di.
 ipe Bon. de iust' pena n' acceptat' s' q' pu
 nitia tm' s' fm' q' pl' e recordatiua culpe.
 In pena ar assumpta n' em' placet ordo pene
 ad culpa: s' mag' ordo z recitudo volun
 tar' assumentis. In pena ar inflata placet tm'
 ordo pene ad culpa: qz q' pena penitentiū i
 p'nti e assumpta: pena ar mortuū i inflata
 i purgatorio p eo q' ia no' e rps agēdi s' re
 cipēdi. It' modica pena i p'nti pl' satisfac
 qz e plene voluntaria z ea mag' e p'ra di
 uina iusticia q' d magna i futuro. Qd em'
 deest d voluntario oportet suppleri i acerbior
 ori tormēto. Secūdo rō e p' p'ntatē: qz pe
 na d q' se possit hō expedire dū uiuit in spa
 cio vni' diei: prendit i purgatorio p spaciu
 vni' anni: sic designari videt. Eze. iij. Fili
 hois die p anno dedi tibi. In cui' etiā figu
 ra filij isrl' eo q' male se habuerit defcto et
 dei bñficijs sūt abusi viā qua potuissent fe
 cisse p. xl. dies vix p'fecerit i defcto p. xl. anos
 Un' Au. xliij. Ann' p die i putabit. xl. ans
 recipiet in q' rates vias z scier' vltione me
 am. Q' igit' terribil' pene purgatorie graui
 tas. Acerbior vtiq' vna hora pene illi' q' q'
 hic vni' ani' penaz: tm' p'na diei vni' i vi
 ta ista oportebit sustinere p annū penā pur
 gatoriā. Tertia rō e p' sterilitate. Est em'
 pena illa steril' z infructuosa q' tū ad meritū
 Un' mltū e notā da differētia int' tria g'na
 penaz q' sūt: pena p'ntis vite: pena purgato
 ria: z pena infernal'. qz vtz pena p'ntis vite

respectu aliaz leuis e z breuis z tm' est mlt'
 tū fructuosa: qz vtz e purgatiua: siue satisf'
 factiua: z etiā meritoria: siue glie adq'siti
 ua. Q' sit purgatiua dr Gre. qd fornar au
 ro z lima ferro h' fac' tribulatio hoi iusto.
 Qd sit meritoria siue glie adq'sitiua. Ja. i
 B'ūs vix q' suffert tenta. qm' cu' pbat' iue.
 accipi. cor. vi. quā repro. de' diligētib' fe.
 It' dr paul'. ij. Cor. iij. Illud em' q' i p'se
 ti est momentaneū z leue tribulatiois p'ez
 sup' modū i sublimitate eterne glie pond'
 opaf in nob' no' p'emplātib' nob' q' vident'
 s' q' non vident': q' em' vident' t'palia sunt: q'
 no' vident' eterna. Pena ar purgatori
 z n' sit eterna est tm' diuturna respectu pe
 ne p'ntis vt dicit' est z mltō acerbior nec tm'
 est meritoria: qz p' tota pena illa no' habe
 bit aia maiore gliaz: s' tantūmō est purga
 tiuar adq'atiua. Pena ar infernal' eterna
 est z acerbissim' z tm' p'orsus imp'it: qz nec
 purgatiua neq' meritoria. Eccl. ix. Dori
 cui no' hnt vltra mercedē. i. merendi facul
 tatē. Et p'missis itaq' p'pendi pot' q' impiū
 sit agere z defunctos vtpote res eoꝝ reti
 nendo: testamēta negligent' z male soluen
 do vel q'cuq' ipis debent' tarde reddēdo.
 It' dr Eccl. viij. Mortuo n' p'hibeas grāz
 q' narrat vincent' in spe. morali. lib. ij.
 Qd q'dā religiosus marthe' noie hispan'
 nocte apparuit cuidā frī post mortē i clara
 facie dicens q' p' mortē detē' fuerat p' q't
 tuor: decim dies i purgatorio. Et cū frat' il
 le q'reret cām hui': dr q' h' fecerat negligē
 tia frim q' missas z ea q' sibi debebāt no' ita
 cito soluerat vt debuissent. Idē ibidē nar
 rat. Q' q'dā monach' mortu' cōplero e.
 officio appuit cuidā alteri Guiffimis' z pe
 res subsidia di. q' mltū idigebar qz ea q' p
 eo facta fuerat ali' acceperat q' n' soluerat
 Tertio pbat' Guiffimis pene purgatorie p
 exēpla. V' egit' p'alto doctore magno q' ele
 git esse dece dieb' i purgatorio z postmo
 dū appuit cuidā dilecto suo di. Q' q' am
 arsi i illo igne: stulte egi eligēdo mihi pur
 gatoriu: qz in Guiffimis pens sū. Itē nar
 rat vincent' in spe. mo. li. ij. Qd q'dā ab
 bas cū morēs iterro garet a monachis su
 is que sibi substituerent in abbatē: motus
 carnal' monuit z p'suluit q'dā nepotem si
 bi substituit: qd et ipi fecerunt. Cū aut' vi
 ctus nepos factus abbas sol' i'xt ad font'

rem q̄ erat in horto suo audiuit d̄ fonte exi-
re q̄a voce auunculi sui mirabilr̄ plā gentr̄
quez cū adsuraret vt ei diceret q̄s eēt di. se
eēt auunculi suū q̄ ibi mirabilr̄ vixeret q̄ mo-
tus carnalr̄ cū eligi suaserat. Et cū diceret
nepos q̄ ibi nō ml̄tū posset affligi i fonte
temporo: rogat vt deferat candelabrū cu-
preū qd̄ erat retro altare z̄ p̄iceret in fony
tē qd̄ ille fecit statim in aq̄ q̄i cera in igne
z̄ vutp̄ in olla bullienti liq̄factū est. Tūc
abbas rest̄ gnauit nec eū vltra audiuit. Irē
ait cantor parisiē. Qd̄ magr̄ Silo qndā
suum se holare obn̄ice rogauit vt ei p̄ mor-
tem statū suū nunciaret post aliq̄ die q̄ d̄iel
sibi apparuit cum capa de pergamento tota
de sophismatibz̄ desc̄pta et intus flamma
ignis tota tecta. Qui rest̄tus a magr̄s de
statu suo ait. Hec capa plus me p̄mit q̄ si
vnā turrim sup̄ me h̄iem z̄ mihi data ē vt
eā porte p̄ gl̄ia quā i sophismatibz̄ habui.
Porro flāma ignis q̄ coopta ē pelles sunt
delicate z̄ varie q̄s ferebā: q̄ flāma terribi-
liter me exurit. Tūc aut̄ magr̄ penā illā faci-
lem iudicaret dixit ei defunct̄ vt manū ex-
tenderet. Quā cū extendisset ille guttam
vnā sui sudoris dimisit q̄ ipsi magr̄i ma-
nū sagitta cit̄ p̄forauit. In q̄ cruciatū mi-
rabile sentiens de tā q̄ui pena mirat̄. Et
ait defunct̄. Talis sū tot̄. Ille (git̄ magr̄
pererrit̄ mane scholaribz̄ p̄gregat̄ hos p̄-
sus cōposuit. Vnq̄ coar̄ raris: cras coruis:
vanaq̄ vantis. Ad logicā p̄go q̄ moris nō
timet ergo. Et sic seculū deserens ad rel̄-
gionē cōfugit. Irē in legenda b̄i gregori
h̄i q̄ postq̄ orauit p̄ traiano: appuit ei an-
gel̄ d̄. Quia p̄ dānato rogasti: duoz̄ tibi
dāo p̄rio. Aut em̄ in purgatorio duobz̄ di-
ebz̄ cruciaber̄: aut certe toto tpe vite tue
fatigaber̄ doloribz̄ z̄ infirmitatibz̄. Qui p̄
elegit toto tpe vite sue doloribz̄ z̄ auti poti-
q̄ duobz̄ diebz̄ in purgato: d̄ cruciari. Vñ
factū est vt ip̄ deinceps aut febr̄ibz̄ labora-
ret: aut podagre molestia p̄meret: aut va-
lidis doloribz̄ affligeret: aut dolore stoma-
chi miserabilr̄ cruciaret. Vñ in qdā epla
sic loquit̄ di. Tanta podagra: tantisq̄ do-
loribz̄ p̄mor̄ vt vita mea mihi grauissima
pena sit. Quotidie em̄ in dolore deficio z̄
mortis remediū expectando suspiro. Pa-
ter q̄ ex viciis tertū inductiū ad iuuan-
dū defunctos qd̄ ē ipoz̄ miserāda neccitas.

Quartū ē sua p̄ns utilitas quā defidē-
rare dēm. Est aut̄ h̄mōi utilitas duplex
sez generalr̄ z̄ sp̄eal. Generalr̄ inq̄: q̄ h̄mōi
suffragia generalr̄ p̄sūt oibz̄ ex̄ntibz̄ i pur-
gatorio: etiā sp̄ealr̄ fiāt p̄ vno v̄l p̄ duobz̄
tīm. Vbi notādū fm̄ Rich̄: q̄ q̄tū ad d̄i
minutiōez̄ q̄uitat̄ pene z̄ ad q̄rationē vira-
tus suffragioz̄ nō attingit nisi illū ad quē
applicat̄ ex intētoe agent̄. sed q̄tū ad d̄i
minutiōne pene q̄ fit p̄ p̄foratioem p̄rū
illū q̄ patit̄ h̄mōi suffragia etiā p̄sūt aliq̄
Et h̄c p̄tute charitat̄ que facit oia bona
cōia. Dia em̄ dei ita p̄uidete suffragia fa-
cta p̄ h̄cūq̄ in purgatorio: oibz̄ alijs inore
scūt. Et q̄ sese diligit ex charitate: iō oēs
gaudet de alleuitioe pene illi p̄ q̄ fuit suf-
fragia. Quodlibet at̄ gaudū reddit̄ gau-
dētē miū: dispositū ad penā p̄tristitē. q̄
fm̄ Arist. ij. Eth. cuiusq̄ tristitē repug-
fm̄ formā gener̄ q̄cūq̄ delectatio. et ideo
mitigat̄ eā. Et fm̄ h̄ itelligit̄ p̄ qd̄ d̄e h̄ie
ro. Quoties p̄ cētū aiabz̄ psalm̄ v̄l missa
cārat̄: tātm̄ p̄dest̄ cuiuslibet q̄ntū si p̄ q̄libet
cātaref. Hoc em̄ itelligit̄ q̄ntū ad gaudū
qd̄ inde h̄z̄: nō q̄ntū ad relaxationem pene
ad quā tīm valet suffragia resp̄ctu illoz̄ p̄
q̄bz̄ fuit. De h̄mōi aut̄ utilitate sp̄ealr̄ ex-
plū h̄m̄ i dial. Cesarij: vbi h̄z̄ q̄ aia vna
p̄ duomilia annoz̄ purgatorio deputata p̄
suffragia bonoz̄ fuit i duobz̄ annis libata
Harrat̄ em̄ q̄ iuuenis qdā monach̄ cister-
tens̄ ord̄is: ord̄ine deserens: fac̄ ē socī p̄
donū. Qui i obsidione cuiusdā castri telō
p̄ussus: deponat̄ a socijs z̄ despat̄ d̄ v̄
ra: vocauit sacerdotē: cui cū tāta p̄tristione
p̄fessus ē vt sepe p̄f̄ lachrymas z̄ gem̄
deficret in voce: dicens se fuisse violatorē
m̄ris z̄ filiaz̄ z̄ q̄ nemi peperat̄ ocul̄: ei
occidēdo: incendijs: rapinis: z̄ oī maleficijs
excedēdo oēm hoim̄ maliciā. Sacerdos
aut̄ vt stult̄ r̄ndit. Maior est inq̄tas tua
q̄ vt veniā merear̄. Ille aut̄ r̄ndit. D̄ier̄
In q̄cūq̄ hora i genuerit̄ p̄ctō: salū erit.
Rogo inūgat̄ mihi p̄niaz̄. R̄ndit sacer-
dos. qd̄ tibi inūgā q̄ d̄ p̄dit̄ ei: R̄ndit
ille. Et q̄ n̄ sū dign̄ p̄niaz̄ a vob̄ accip̄: d̄
mihi p̄i. Eligō duomilia ānoz̄ eē i purga-
torio vt p̄ illos iuentā miāz̄ cōiā d̄o. Lū
q̄ sacerdos noller̄ ei dare viaticū: rogauit
sacerdotē vt statū suū desc̄ptus d̄terret
epo q̄ cognar̄ suū erat. Qd̄ z̄ sacerdos sic

illo defuncto. Eps ar multā dolēs d mozt/ te ei que tenerime dilexerat: pstituit ora/ tiones p eo fieri p totā suā diocēsim: r ipe/ vel ali' p eo q̄tidie hostiā salutarē imola/ ut. Anno p̄pleto cū eps p eo missam cele/ biare: ecce apparuit ei defunct' exilis: pal/ lidus: maciet' in veste pallida vultu ba/ bituq̄ statū suū satis declarās. Qui iter' rogat' quō se haberet: dixit: In penis suz/ et de penis venio: Sed grās ago tibi q̄a p orōes et elemosynas tuas p me institu/ ras ann' iste mihi abstulit penā mille an/ noz q̄s hie debuerā in purgatorio: r si v/ no anno adhuc ipender' mihi: ex toto li/ berabor. Eps ler' grās egit dō: r cū siles/ oōnes et elynas anno seqnti p eo institu/ isser: ecce in fine anni cū eps diceret missaz/ p eo. affuit ille i cuculla niuea: facie serena/ ta dicens sibi oia oprata succedere dicēdo: Itā p tuā sollicitudinē erept' sum a pena: et ingredior gaudiū dñi. Remuneret tibi de' charitatē tuā. Ecce isti duo anni repu/ tari sunt mihi p duobus milib' annoz. Hec/ Refari'. **Q**uītū qd nos inducere debz ad iuuādos defunctos est merituz suffra/ gātis siue suffragiū faciētis. Suffragia em p defunctis facta in q̄ntū pcedū ex ra/ dice charitat' sūt eterne vite meritoria p ipso faciēte: vt d'r Tho. in. liij. dif. xlv. vno dicit Jo. dam. ser. de bis q̄ in fide dormie/ rūt. Quicūqz p primi salute agonizat pri/ mū ipe sibi pdest: deinde prorio suo. **I**do etiā d'r Pa. Dio mea in sinu meo puerref. s. q̄ntū ad meritū qd totū semp remanet p ipso faciēte: qz null' pōt alteri mereri: vt alibi dicēdū est. **S**extū ē patrocinū ipr' anie ad paradisiuz euolāris. Ipse em aie a purgatorio liberaret in b̄ritudine recepte intercedūt p eis q̄ eas adiuuerūt. Nec em pōt esse ingrātē. vbi grā. Si fili' alie' re/ gis esset in exilio pstituit' r nēitate ac ma/ gnū defectū pateret: q̄cūqz illi in eodē exi/ lio subuenirz: pculdubio qñ rediret ad pa/ triā illi plem' recōpensaret. sic est de aiab' **L**ū ei vt d'r Tho. ij. q. lxxxij. ar. xi. **D**ō p alijs facta ex charitate pueniat illi q̄ sūt in p̄ria cū sint pfecte r plūmate charitat' marie orant p viatozib' q̄ indigēt: r nō est dubiū qñ maxime orant r interueniāt pro bis q̄ eos adiuuerūt. **S**eptimū ē ex pe/ stratio siue spes suffragiū pseqntis: qz qui

alios iuuat sperare debet q̄ et ipe parit' in/ sili nēitate si in ea aliū fuerit iuuabit. Dat/ vij. In q̄tēsurā nisi fuerit remeiet vo. Et Bar. v. Bti misēdes qm̄ ipi mis. cō. Et p oppositū q̄ nō miseret' aiab' defun/ croz impēdēdo eis suffragia. hic etiā me/ retur vt nec ei post mortē suffragia impē/ danf. Ja. ij. Iudiciū sine misericōdia fiet ei q̄ nō fecerit misericōdiam.

Etia est p̄sideratō declaratiue dēti/ minatiōis. Vbi p̄siderāda est decla/ ratio suffragioz determinatoz ad iuuā/ dos defunctos. Possunt autē p̄cipue decla/ rari septē suffragioz genera. **P**rimū ē p missaz celebratiōez: et hoc est p̄ncipal/ lissimū suffragiū. vñ d'r missa Annittendo: qz p̄i mittit' grā pctōri: r relaxatio aiab' defunctoz. **V**n d'r Aug. q̄ nulla missa ce/ lebrat' qñ p̄sumit' duo hec bona pcurrāt. s. vni' pctōris Auerio: r vni' aie libera/ no. Pōt autē declarari hoc gen' suffragiū p mltā exēpla. Narrat em Grego. liij. dial. Cū quidā mōach' noie iust' ad extremū veniēs tres se hie occultos aureos idēal/ set fsi suo carnali. hoc sciēs brūs Greg. p̄/ cepit ne aliq̄s frat'z mortū assūteret: sed frater su' causam hui' rei sibi diceret vt i/ m̄ate ei' aim dolo: trāsuēberaret: qd cū/ frater eius ei dixisset grauit' p cōmissio do/ lens r gemēs in ipso dolore mortu' est: quē fecit brūs Gre. in sterq̄liuio sepeliri r tres aureos cū eo. p̄fici a fratrib' dicētib': pecu/ nia tua tecū sit in p̄ditōez. **T**rigita āt die/ bus elapsis p̄cepit brūs gre. cuidā e fribr' vt vsqz ad. xxx. dies oi die p eo hostiā imo/ la ret. **Q**d cū factū fuisset is q̄ defun' f'ue/ rat. xxx. die apparuit fratri suo carnali dī. vsqz modo male fui s'z mō bñ: qz hodie re/ cept' sū ad cōiōnē. qd iste referēs fratrib' i gnorās qd egissent: pputātes dies/ inue/ nerunt q̄ die d'r ar. xxx. in q̄ p eo oblatio fuerat imolata. **T**re refert Beda lib. d. ge/ stis angloz lib. ij. q̄ cū duo reges anglic' pugnarēt: inter mortuos corruit quidā iu/ uenis de familia alter' regis grauissime vulnerat' r qñ mortu' cecidit. **L**unqz qñ de grani somno excitat' surgeret captus ab hostib' tradit' est cuidā comiti. **Q**ui cū curat' diceret se rusticū ad onera ducē da deductū vt citi' euaderet cū aduertis/ sent eū esse curiāle eū carceri mācipauēf:

sed q̄ntūcūq; vincūl' artaret z p̄pedit' / sp
circa hora tertiā liberabat a vincūl' v' cir
ca p̄mā. Reſp̄it' q̄s eſſet z q̄ eſſet hui' cā
cū comes fide data ſibi p̄miſſe q̄ nō de
terius eſſet ei p̄pter hoc: dicit ſe eſſe de cu
ria regis. Cui' aut' liberatiōis ſue neſcie
bat aliā niſi q̄ frat̄r carnalē habebat ab
batē q̄ (ſicut credebat) mortuū eū credens
pro eo celebrabat vel faciebat celebrari.
Hic at comes altereū v̄didit. In cui'
cuidodia cū ſiſt' ſoluereſ dimiſit eū abire
fide data q̄ ſua redēptiōez ei mitteret: q̄d
et fecit. Et inuentū eſt q̄ faciēs eū fraſ ſu'
in q̄ri inter mortuos vno inuēto ſimili illi:
credēs ip̄m eſſe: eū ſepeliuit: z p̄ eo v' cele
brauit vel fecit celebrari ſingulis dieb;: et
hora ſacrificij ſolvebat. Quo miraclo ml'
ti moti ſunt ad deuotiōez circa ſalutar' ſa
crificiū z ſuffragia mortuoz. Itē legi' in
vitaſpa p̄dicatoz. q̄ q̄daz p̄ ordinis p̄di
catoz q̄nūq; p̄o: puincia in terra ſc̄ta hu
millis: ḡtiolus z deuoz' poſt matutinas ſo
lito mote orās in ecclia: cū eleuaſſet oculos
verſus lampadē chori: vidit vmbra q̄ v'
nius fris ſtantis in habitu ſordido nigro.
Cūq; q̄reret ab eo q̄s eſſet: r̄ndit: Ego ſū
frater talis q̄ nup obijt: z viuēs ſp̄ali tibi
fui dilectōe aſtrict'. Et cū q̄reret quō ſibi
eſſet: r̄ndit: Vale et dure qz in duriffima
pena debeo eſſe p̄ triginta annos. Sed ro
go te vt mihi ſubuenias. Cūq; dies elu
xiſſet cepit dicit' pater p̄ defuncto offer
re hoſtiā. Cūq; iā p̄ſecratā hoſtiā p̄ ele
uationez in manib; haberet: cepit rogare
dñm q̄ ſi ſub his verbis di. Dñe ieſu ch̄ie
ſi ſoldan' q̄ eſt rex paganoz teneret vnuz
captiu' in vinculis z camerari' q̄ viginti an
nis ei fuiſſet p̄ ſuo ſuitio peteret illū ca
ptiuū ſibi dari: ſoldan' de ſacili nō nega
ret. Dñe nō eſto durior ſaraceno ſoldano.
Camerari' tu' ego ſum z fuiſti tibi p̄ ml'
tos annos z tenes illū frat̄r meū in vin
culis captiuū: p̄ ſuitio meo peto te illū mi
hi dari a clemētia tua. Cū diu iſta verba
cū lachrymis nō tm̄ ſemel ſed plies dixiſſet
poſt ml'as lachrymas miſſas finiuit. Se
q̄nti aut' nocte ſtans in orōne poſt matu
tinū: p̄dictū frat̄r vidit ſtante an ſei ba
bi a dño dari: dat' ſum tibi: z liberat' ab
ei' pena purgatoz: vado ad ſocietate brō

rū: z ſtatim diſparuit. **S**c̄dm gen' ſuſp
fragij eſt p̄ bonoz deo facta oblatōz. **U**n
.ij. **S**ach. xij. **U**r fortiffim' iudas collap
ſione facta. xij. milia drachmas argēti mi
ſit hierlymaz offerri ea ibi p̄ petis mortu
ozū. **U**n narrat **U**n. in ſp̄ez. mo. lib. ij. q̄
cū quidā effoderet minera moles motis
cecidit ſup eū interclusus remāſit. **U**oz
aut' er' ſinglis dieb; offerbat p̄ eo panē z
vinū z candela vſq; ad finez anni excepto
vno die. In fine aut' anni boies excauā
tes in p̄dicta minera vſq; ad euz: inuenit
eū ſanū z incolūmē. Et dicebat q̄ ſinglis
dieb; tali die excepta apporabat ſp̄ ei' pan
tis: vinū: z cādelā. Et cogit vroz q̄ illa
die nō ſuit ei delatū q̄ ip̄a diſtulerat offer
re. p̄ q̄d p̄icturaf q̄ ſiſt' his q̄ ſunt in pur
gatorio valet q̄d p̄ eis offerit. **T**ertiu' eſt
p̄ orōem. ij. **S**ach. xij. **S**c̄tā z ſalubris ē
cogitatio p̄ defunctis exorare. **U**bi tan
gunt tria mortua ad iuuādū defunctos
Primū ſuffragij vtilitas: cū dicit' **S**c̄tā z
ſalubris eſt cogitatio. **S**c̄dm eſt iuuādū
di' neceſſitas: cū dicit' p̄ defunctis. q̄. ſ. ſi p̄it
ſe iuuare. **T**ertiu' eſt ſuffragiū ſacili
tas: cū dicit' exorare. Ab hoc em̄ nullus cōpos
mētis p̄t ſe excuſare. **D**e h̄mōt' orōnis
ſuffragio legi' in vita dñe marie d' omnes
quā ſcripſit mgr̄ iacob' de vitria. r̄cula
nenſ eps. **Q**z cū dicta maria deuotiſſime
oraret vidit infinitā multitudinē manuū
ad eā directaz z p̄ictaz ad inuicē. **S**c̄q̄
ti aut' die cū trāſiret p̄ cimiteriū vidit eadē
dā man' ab imo p̄cendere q̄i vellez eaz
detinere. **A**d q̄z viſionē p̄terita fugit ad
eccliam rogās dñm vt intimeret ei q̄d h̄
ſibi vellez. **T**ūc ei dictū eſt q̄ erat anie in
purgatorio exiſtēs q̄ orōes ei' petebāt
in q̄b; multū b̄ficiū recipiebāt. **Q**uar
tū eſt p̄ elynaz largitiōe. **E**ccl. vij. **P**au
peri porrige manū tuā vt p̄ficiat p̄ficiatō
et b̄ndictio tua: et mortuo nō phibeas q̄
tiā: imo p̄feras. ſ. gr̄am liberatiōis aut al
leniatiōis. **S**ed heu ml' ſenſati plorat
aliq̄ in cōſolabilit' ſup mortuos et parū
orāt. p̄ eis. p̄tra illd' **E**ccl. xij. **H**odicitur
plora ſup mortuū q̄m requirit. et. j. **T**heſ.
iij. **N**olum' vos ignozare fr̄es de dormiē
tib; vt nō p̄riſtemi ſicut ceteri q̄ ſpem ū
h̄nt. **S**unt aut' tria nota p̄pter q̄ nō oco
bemus p̄riſtari ſup mortuos. **P**rimo p̄p̄

impossibilitate reuocatiois. s. ad vitam. In
 h. Re. xij. di. David de filio suo mortuo.
 Nunc autem quod mortuus est quare ieiuno. Nunc quod
 potero reuocare eum amplius: Ego vadā
 magis ad eum. Ille vero non reuertetur ad me.
 Vide ibi. Secundo propter fidem resurrectionis
 quam iterum videbimus eos. Iohannes de Paulus? Ut
 non iristemini sicut et ceteri qui spem non ha-
 bent. Glo. resurrectionis. h. Dach. vj. Rex
 mundi defunctos nos pro suis legibus in eter-
 ne vite resurrectione suscitabit. Tertio
 propter spem diuine miserationis quam credi-
 mus adesse. h. Dach. xij. Considerabat quod hi qui
 cum pietate dormitione acceperant: optima
 haberent repositam gratiam. Quintum est quod ie-
 iunium et corporale afflictio: sicut perz. xij. q.
 .ij. c. Anie defunctorum. Exemplum. h. Re. ij.
 Abner mortuus di. David Hoc mihi fa-
 ciat deus? et hoc addat si ante solis occasum
 gustauero panem vel aliquid quod. Sextum est
 pro debitoz solutione. In legit in lib. d. apu-
 bus: quod vir quidam nobilis post obitum appuit
 famulo suo deuoto huiusmodi babata ignita in
 manibus et pedibus et ait. Quod si visus sua sol-
 uere vellet fabrio debita valde pedeserit sibi
 quod et visus. Et postmodum nobilis ille
 apparuit eidem visus sue sedes in balneo igni-
 to visus ad collum ligatus catenis pro totum cor-
 pus. Cui di. Solue me. Illa igit soluit eum
 Et statim gratias egit ille di. Sic ligatus fuit
 pena quibus soluit debitorum fabrio. Soluen-
 do autem soluit me a vinculis purgatorum: et
 ad celum itaque vado: et hoc dicto euauit. Item
 in libro de dono timoris: Ducesse? da fili-
 lius decedens confessus est quibus tunc esset no-
 uem annorum: quod postmodum apparuit matri dic-
 se esse in magna pena quia non soluerat de-
 bita quod pertraxerat eum familia patris sui ad
 ludos faciendos nec de hoc recoluerat in
 morte. Mater ergo inquisitione facta fecit
 omnia solui. et postmodum puer apparuit
 dicens: quod liberatus esset a pena: et positus in
 felicitate magna. Item narrat Lesarius: quod
 miles quidam Fredericus de Kelle apparuit
 cuidam civi andeuaceni. in dextrario niger
 rimo de cuius naribus sumus et flamma pice-
 debant: tectus pellibus ouinis et molem
 terre gestans in humeris. Cui civis: Eritis
 vos dominus Fredericus? Respondente illo: ego
 sum. Subiicit. Unde venitis: et quod sunt
 ista que video? Ego (inquit) in maximis

penis sum. Pelles istas cuiusdam vidue tul-
 quas modo ardentes sentio. Similiter par-
 tem cuiusdam agri mihi vendicauit iniuste:
 cuius nunc pondere premo. Sed si filium meum
 ista restitueret: penam meam multum alleuia-
 rent. Sicque euauit. Audientes autem filii
 verba patris: maluerunt eum in penis mane-
 re quam predicta restituere. Hec Lesarius.
 Subuenit autem potest defunctorum animabus non
 solum pro solutione debitoz tempore glorie: sed
 etiam per solutionem penae spiritualis. s. peni-
 tentiam eis in hac vita infunctam pro eis im-
 plendo. Unde narrat Petrus damianus:
 quod quidam monachus multis peccatorum nexibus
 obuolutus magna sibi iniunctam peniten-
 tiam a quodam sibi familiari peccatorum suppo-
 tari. Ille autem partem vnam deuote suscipi-
 ens dixit ei ut securus esset pro parte illa.
 Qui sic obligatus non multum post mortu-
 us est. Frater autem ille vite irreprehensibilis
 erat inter monachos. Non multis autem
 diebus elapsis monacho penitenti appa-
 ruit. Et requisitum quomodo se haberet: dixit
 Vale et dicit: sed propter te. Nam liber a pe-
 catis: tuis me vinculis inmodauit. Glade
 itaque et deprecare conuentum ut suffragia que
 pro se promissi soluant. Quod cum factum fuit
 et: ille rursum apparens indicauit se fra-
 trum orationibus liberatum. Septimum est
 pro testamento executione. Pro cuius ma-
 iori declaratione tria sunt dubia declaranda
 Primum vix testameta possint infringi.
 Rñder Rich. di. ely. q. ti. quod aut testame-
 tum est rationabiliter factum ita quod non sit in equitate iu-
 ris naturalis. nec diuini: nec positum: tunc
 nullo modo est infringendum. Unde extra de testa-
 c. Judicarij. Voluntas testatoris debet pro omnia
 adimpleri. Aut est irrationabiliter factum: et tunc licitum
 est et debitum illud infringi. Potest autem esse irrationabile
 triplici ratione. Primum ratione testatoris: cum scilicet non potest
 facere testamentum: ut religiosus: et fatuus: et
 filius familias nisi habuerit peculium castrale
 quod. Et usurarij publici nisi prius cautioz se-
 cerit de restitutione plenarie facienda. Se-
 cundo ratione rei testate: cum quis facit testame-
 tum de re quam non habet: vel de re quam habet
 ad eum tamen non pertinere. Tertio ratione mori testa-
 di: puta cum quis exheredat suos heredes
 qui exheredari non meruerunt deus totum alijs.
 Talis enim facit contra equitatem iuris naturalis
 etiam det ecclesie. Propterea dicit ab Augu-
 312

¶ Ber. pro die mortuorū.

¶ In ser. de cōi vita clericorū: r. h. xv. q. vi. c. Quicūq; exheredato filio heredē fa-
cit ecclesiam qrat aliu q suscipia: nō augu-
stinū. Et infra. Qd ē laudabile factū sc̄i
aurelij carthaginiēsis epi. Quidā em cum
filios non haberet nec speraret: res suas
oēs retento sibi vsufructu donauit eccle.
¶ Pari sūt illi filij. Reddidit epi. nec opina-
ti ea q illi donauerat. In ptate hēbat epi
nō redderet: iure fori nō iure poli. i. qdaz
naturali eq̄tate: vt d. Glo. ibidē. ¶ Sed
dubiu vtz exccutores testamētoꝝ teneat
statim illa excc. Rūdet Rich. q aut testa-
toꝝ tps definitur infra qd testamētū vult
ē impleri: aut nō. Si sic: nō tenent exccu-
tores rētiōē necessitat; vsq; ad illō tps te-
stamētū implere nisi videret citi? imple-
do se posse facere anime defūcti maiorem
vtilitatē. Tūc r̄i in foro iudicij compelli
nō possent ad citi? implendū tñ ad h eos
s̄ciētia deberet cōpellere q; p̄supponēdū
ē q volūtas defūcti fuerit vt illo mō r̄ il-
lo tpe testamētū iplerēt q̄cēt expeditius
aie sue. Si aut nō determinat tps isra qd
velit testamētū ipleri tunc dico aut exccu-
tores hnt libere bona de qb? pnt stati-
testamētū implere aut nō hnt. Si hnt tūc
implere tenent q̄citi? pnt: q; debitorēs
sūt illis q; legata sūt facta. Et sic d̄r. ff.
de re. iur. In oib; in qb; dies nō ponit p̄-
fenti die debet. Vñ illi exccutores q; p̄ lo-
gū tps tardat executionē iplere necatoꝝ
b? egētū cōparāt. Propterea d̄r. xij. q.
ij. c. Qui oblatōes. Qui oblatōes defun-
ctoꝝ aut negāt eccl̄ijs aut vssiale reddūt
tā q; egētū necatoꝝ exccōcētur. Et fm
glos. ibidē. Hoc nō intelligit de oblatōi-
bus volūtarijs s; de illis bonis q; relicta
sunt eccl̄ijs. Et c. sequētī adhuc d̄r. Qui
oblatōes defūctoꝝ retinēt r̄ illi q; eccl̄ijs
tradere demorantur: vt h̄fideles sunt ab
eccl̄ia abijcti. Exccutores etiā si illa bo-
na retinēt p̄ seip̄s: sunt sic fures r̄ rapto-
res r̄ sacrilegij cōmittūt. sic p̄z. xij. q. ij.
ca. Clerici. Et. xvij. q. iij. c. Sacrilegium.
Si autē exccutores nō hnt ip̄optu bona
de qb; pnt infra annū testamētum imple-
re: nō credo p̄ h q; deuoluat ptās eozuz
post annū ad ep̄m. Tenēt tñ facere qd i-
se ē vt bona hēant r̄ habita debēt distri-
buere q̄citi? pnt. ¶ Tertiu dubiu ē vtz de
latio executionis in aliq; p̄iudicet aie testa-

toꝝ. Rūdet Rich. q sic. Cui? duplex ē
rō. Vna q; qnto citi? eccl̄ia r̄ paupes reci-
piūt qd testatoꝝ eis legauit: tāto citi? r̄fer-
uēt? orat p̄ aia defūcti. Vna rō q; sic de-
fūcti i charitate aliq; d purgabile secū por-
tātes in hac vita meruerūt vt elemosine
si p̄ eis dent eis. p̄sint nō ad augmētū gr̄e
s; ad alleuatiōē r̄ abbreviatiōē pene-
testatoꝝ i charitate decedēs testamētū fa-
ciēdo meret vt ei? executio post mortē a-
leat ad alleuatiōē r̄ abbreviatiōē pene
Et tō qnto citi? testamētū executioni des-
mādat: tāto citi? pena testatoꝝ alleuāt
Et p̄dict; p̄z q; Guisime peccat r̄ magnā
p̄ditionē adq̄rūt hi q; executiones testamē-
toꝝ sibi cōmissas nō cōplēt q̄citi? pnt ba-
bita p̄petēri oportunitate. Vñ legit i ge-
st; karoli magni q; miles qdā i exēplū ka-
rolī cū maur; pugnatuz rogauit cognatū
suū vt testamētū suū exccq̄ret q̄cito possēt
vt vic; equū r̄ arma videret r̄ daret pau-
perib; Quo mortuo ille cupiditate cocar-
tus d̄ testamētō nihil soluit. Post dies so-
triginta mortuz apparēs illi dormiētū q; sōm-
um dicit ei Triginta dieb; me fecisti i pur-
gatoꝝ torq̄ri q; q; p̄ miseris s; fecisti: q;
ip̄one nō feres. Iusto ei d̄ iudicio hodie
ferēt demones aiam tuā in infernū. Eui-
gilās ille lic; territ? tñ q; viderat r̄ audie-
rat parupēdēs dū in crastino somnū suū
q̄sī cū risu recitaret socijs suis auditus est
subito fragor r̄ tumult? horribil; velut tē-
pestatis i turbine veniētis. Exterritis oī-
bus r̄ turbatis: ethiopes qdā retri r̄ hor-
ridi illū repēte de medio rapuerūt secūq;
corpus r̄ animā deuererunt. Cuius cor-
pus post. xij. dies cū exccit? trāsfret per
terrā nauarrie inuētū ē p̄cipitatū a demo-
nibus r̄ attritū a rupis fastigio tēz; nimis
r̄ feridū P̄z igit ex dicit; q;bus defūcti r̄
qb; rōib; q; hnt ip̄dēda sūt suffragia. Et ve-
re hec ē mia laudabil; r̄ vt credim? dō gra-
mortuis i dño i tā q̄ui pena detētis subue-
nire. his q; dū possum? subuenire curem?
vt r̄ nob; si q̄nc; in pari fuerim? necessita-
te ab alijs subueniri mereamur et a deo
miam r̄ gl̄iaz p̄seq; sempit̄na. Amē.

¶ Ser. De b̄to Leonardo.

Sicut lucer
na fulgor; illū inabit te. Lu-
cij. Lucerna fulgoris lucer;